

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Főter. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

Betyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja.

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyedévre 2 korona

Tanítóknak egész évre 4 kor.
fél évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetés, hirdetés, nyiltér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja

Egy háromhasábos petítor térfogata 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás után 60 fillér.

Nyiltér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nenkülömben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Pünköshti szellem.

Soha az eszméknek olyan zürzavara nem kavargott az emberi társadalomban mint napjainkban; soha annyira meg nem voltak hamisítva az isteni és emberi igazságok alaptételei, mint e korban, melyet apostolai a felvilágosodás, a haladás századának szoktak nevezni, de a melyet azok, kik figyelemmel kísérik az emberi nem történelmi fejlődését, s az igazságok és a bölcsesség magaslatairól nézik a kavargó élet tarkabarka jelenségeit, inkább hajlandók a habozás, ingadozás tétovázó szellemű korának tartani.

Ugyan hol vannak az ideálok, melyek általános tiszteletében egy-egy emberöltő vágya, igyekezete nyer határozott irányt? Nem hamis bálványok léptek-e a helyükre, melyek az emberi rendeltetés céljaitól teljesen idegenek? — Vagy hol vannak az eszmék, melyek tartalmat adnak a férfiu munkának, hol a fáradhatatlan törekvés: önzetlenül szolgálni az ideálok és az eszmék tiszta kultuszát? Üres jelszavak, czifrán hangzó érthetetlen frázisok — melyek csengenek mint a hamis pénz, de értékük nincs, mert az igazi érez belső értéke hiányzik belőlük, — töltik el a társadalom lelkét; az emberek ugynevezett munkája üres demonstráció, melynek tetszetős külseje a törekvések és vágyak tartalmatlan ürességét csak eltakarja, de belső, értékes tartalommal meg nem tölti. A józan, számító elme visszavonul a tudós buvárkodások sánczai mögé, de az önzés és alantas vágyak e fénykorában a szív és kedély világa csupa bizonytalanságban révedez, és keres egy kicsike oázst a sivatagban, hogy megpihenjen a a léha zaj és a kapkodó, lázas küzdelem eme szünetlen hajszája között.

Olyan is alig akad, a ki akarna, olyan megépen nem a kinek kedve és igazi hivatása volna a tevédek mai zürzavarával szembeszállani. Nőnek, nőnek halomra a hazugságok, szaporodnak

a bűnök s az emberiség mind jobban és jobban elmerül a hamis bálványok imadásában s a szív és kedély régi, isteni eredetű ideáljainak fénye mindinkább elhomályosodik a modern kultúra füstben szülemelő, ködbe burkolt, de erős és szívós életű bálványai között. S az elmék és szívek e rémséges vajudása között valami érthetetlen, sötét csüggedés boruja ül a lelkek mélyére: a szkepszis, a kételkedés fojtó gőze borít el bennünket s kiöli apránként belőlünk azt a tiszta, nemes és isteni hitet, mely bizalommal tekint a jövőbe és l. kesedést az elmúlt idők szent legendáiból merítgeti.

Látjuk az irodalmat, mint a való rideg élet szolgáló mimelőjét s a művészetet, mint az általános — jelenleg épen fonak — izlésnek legyezgetőjét, s a bölcsészetet elszegődve az osztályok és a politika szolgálatába. Hol van hát, a mi a hamis tanok ellenében az emberi lelket megerősítse az igaznak, jónak, szépeknek, nemesnek tiszteletében? Skeptikus jelenkorunk téveteget tekintete az egész horizonton nem talál oázst, melyen a szellemi üdülés reményében borulhatna le a kétségtelen igazság enyhítő, árnyékos fája alá.

És a kifáradt, elesüggedő szív ezen keserves apathiájában is az egyetlen, a mi egy jobb jövő hajnalával biztat, a mi az emberiség évezredeken át nyuló történelmében fenségét, varázsát, erejét soha nem vesztette, s a leggyilkolóbb harcok tüzeiből és a legpiszkosabb áradatok özönéből is egyedül a mélyen rejlő örök igazságok erejével került ki győzedelmessen: a hit, a vallás, az erkölcs isteni eredetű, magasztos kultusza.

Ha valaha, ugy napjainkban van igazán szükség rá, hogy annak árnyékába vonuljon az emberi lélek és ott keresse az enyhülést, melyet az élet hajszájának forgatagában annyi bántó ellenség akadályoz. A vallás megtanít nemes érzelmekre: a megbocsátásra, önzetlenségre, szívünkbe oltja a jónak és igaznak őszinte vágyát

s az emberszeretet melegségét csepegteti jótékony halzsamként lelkeinkbe. A hit vigasztal a méltatlanul kapott sebek fájdalmait között s megtanít bizni igazainknak győzelmében és a hamis bálványok imadásától helyes utra téríti lelkeinket. S az erkölcs tana — „mely ha megvész, Róma ledől s rabigába görnyed“ — megmutatja a pályát, melyen emberszerető, vallásos, hívó lélekkel önzetlenül kell küzdenünk a létért is, de még inkább az emberi nemnek magasztos, örökéletű s örökké tartó — mert soha el nem érhető — céljaiért.

Boruljunk le a pünköshti szellem ellenállhatatlan ereje előtt s nyissuk meg lelkeinket annak tanai, intelmei előtt; hadd teljenek meg nemesek a templomok, de szíveink is az áhítat lélekemelő fohászaival és törekedve a kétségbevonhatatlan igazságok bástyáira, elterelve a tiszta erkölcs és az istenben bizó hit szent igéivel, az összevissza kavargó, zürzavaros jelszavak mai forgatagából a csillagos égbolt tiszta fényében fog mindig előtűnik ragyogni a pünköshti zászló három igazsága: „hit, remény, szeretet!“

Jójj el közénk, jójj, felséges pünköshti szellem!

Közigazgatási bizottsági ülés. Gömör-Kishontmegye közigazgatási bizottsága rendes havi ülését tudvalevőleg minden hó második hétfőjén szokta megtartani. Most azonban május második hétfője épen a szent pünköshti ünnepek második napjára esik, a mi miatt a május havi ülés határnapja f. hó 10-ére, csütörtökre délelőttre tetétt át. Ez épen lapunk megjelenésének napjával esvén ösze, a május havi közigazgatási bizottsági ülés lefolyásáról tudósítást csak lapunk jövő számában fogunk közölhetni.

Dalárda választmányi ülés. A rimaszombati dalárda igazgató választmányja folyó hó 8-án délután 5 órakor dr. Szabó Samu megyei főorvos elnökle alatt ülést tartott, melynek tárgyát a fiúmei országos dalversenyen leendő részvétel képezte. Az igazgató választmány

T A R C Z A.

Nőnek.

I.

Oh mint szerettek! oh mi végtelen!
Ábrándos lelkem féltve égő vágygyal
Csügg szép szemed tekintetén; karom,
Mig átölelve tartna lázasan
Lázás gyönyörtől ittasulva hajtom
Kebeledre izzó-forró homlokom.

Szeretlek jobban, egyre, egyre jobban.
Oly jól esik, mig kebeledre hajolnék,
Oly jól esik, oly édes a gyönyör,
A kő: hallgatni szíved dobogását.
Beletekinteni szemeid égébe,
Holott lelkem lelkeddel egyesült,
Egymásba olvadt válthatatlanul.
Oly jól esik tudni, hogy te enyém vagy.

II.

Végtelen a mérhetlen ég.
Vakítóan szórja sugarát
A nap, holott völgy és halom
Felölti zöld tavasz ruháját.
A föld határán közel s távol
E fény-özön árad, világol.

Erdő, mező, miként, ha egy
Tűztengerrel lenne előntve.
Észak, kelet, dél és nyugat
Megfürdik a tengerözönbe.
Érlel, nőveszt az, benné élnek
Erdő, mező, új színt eserlelnek.

Nap, nap az én szerelmem is,
Nap mi tüzet árasztva ontja,
A boldogság virága dús,
Szirmát, kelyhét, kifejtő, bontja.
S mint a fa-lomb — s leveles ággal:
Kebelem is tele virággal.

Fényes az ég és ragyogó,
Fényesebb az én szívem, lelkem.

Végtelen a mennyboltozat.
Végtelenebb az én szerelmem.
Végtelenebb, ninesen határa.
Ki nem alszik soha sugára.

III.

Mondják: hogy az imádság boldogít.
Hogy a fohász egekbe visz, emel.
Vágygyal, reménnyel, üdvvel megtelik
A szomjú lélek, a vágyó kebel.

Azért vagyok oly boldog, boldog én.
Eltem világa drága angyalom.
Imádkozik ah az én lelkem is,
Ha kis kezed, ha ajkad esőkölom.

Borsody Béla.

Csak te élj boldogul.

Ira: János Gyula.

Mélyen elgondolkodva ült hónapos szobájában Berky Sándor. Előtte az asztalon egy díszes kiállítású okmány hevert. Mérnöki diploma volt az. Hossza küzdelmes mult állt mögötte. Mint szegény földműves zülök gyermeke valóban titáni erőmegfeszítést fejtett ki, hogy ezen az asztalon heveré, most már teljesen értéktelen diploma birtokába jusson. S most, midőn célját megvalósulva látja, egyszerre azon veszi magát észre, hogy az a munkás vaszorgalom, mely e diploma fényes soraiból mintegy kiolvasható, mind hiába való volt, az a lény, kit ő lelke rajongó idealizmusával körülvevett, talán épen ebben a pillanatban lép az oltár elé, hogy egy előtte egészen ismeretlen férfial az életszövetséget örök időkre megkösse. Szemei merőn tapadnak a kiterített papírlapra s agyában a kétségbeesítő gondolatok zürzavaros kaozsa örület sebességgel kavargó, mig arcán egy iszonytató lelki harc fájdalmas tünetei mutatkoznak.

Teljesen megföszta érzi magát ama szeretett lénytől, ki neki eddigi küzdelmes pályafutásában vezérlő csillaga volt. Kialudt egyszerre a világító fény, mely őt az élet szövetyényes utain kalauzolta s érzi, hogy nagy sötétség támadt körülötte s hogy egy titokteljes hang mintha azt sugná szünet nélkül fülébe: Allj meg! pályafutásod végére értél.

E szavak lidércnyomásként nehezédnek rá s tekintete önkénytelenül is azon a gyilkos szerszámon akad meg, mely sötét esővével feléje fordítva ott hever az asztalon. Lelki fájdalmait borzasztók lehetnek. Szép férfias arcán veritékeseppek gyöngyöznek, szemei baljóslatu fényben ragyognak. Majd zsebébe nyulva kivész abból egy szépen összehajtogatott levélhez hasonló papírlapot. Vilma levele az, melyben tudtára adja, hogy szíve vonzalmát követve s szüleinek határozott kívánságára kénytelen örökre Isten hozzádot mondani neki s kezét nyújtani annak a férfinak, kit neki szülei már rég kiszemeltek. Ez utóbbi sorok olvasása közben valami kimondhatlan fájdalom mint a vaskapocs ugy összeszorítja a szívét, hogy majd megrepszti. Már talán századszor olvassa a levelet. Néz, kutat a sorok között, hátha valahol rá akadhatna legalább egy szócskára is, melyből reményt meríthetne rombadölt boldogságának visszaszerzéséhez.

Azonban hiába kutat a sorok közt, a reménynek egyetlen egy sugára sem villan fel azokból felé. Fagyasztó hideg árad ki a levélből, mely jéghideg zuhanyként egész testét megremegteti. „Felejsen el, Isten önnel! Berényi Vilma.“ Ezek a levél befejező sorai, melyek ugy a szívébe nyilálnak, hogy fájdalmában majd meghasad a szíve. Pedig másként volt még néhány hónappal ezelőtt. Epedő szerelmmel teleirt illatos leveleket hozott neki a posta Somosról. Igaz ugyan, hogy szerelmüket a büszke nagy ur Berényi előtt titokban tartották. De ő mégis bizott magában, hogy kitartó munkásságával legyőzi az akadályokat, s sikerül majd oly álláshoz jutnia, mely a leány apja beesvágának hizelegni fog. A leány is hozzá intézett leveleiben folyton buzdította őt tanulmányának sikeres elvégzésére, kijelentve előtte, hogy apja ha látni fogja társadalmi képzettségét, nem fog akadályokat gördíteni boldogságuk elé. Ezek a levelek acélozták meg sokszor már lankadó erejét; ezekből a biztató szavakból merített ő erőt támasz nélküli elhagyatottságában. E most, midőn küzdelmes életének gyümölesét élvezni kellene, egyszerre arra ébred, hogy minden reményében hajótörést szenvedett.

A végzetes levelet még mindig remegő kezeiben tartja. Siró lelke a képzelet szárnyain akaratlanul is viszsza száll a multba, hogy még egyszer elmerengjen azokon a kedves emlékeken, melyek az imádot leány drága lé-

olthatózta, hogy a dalárda *minden működő tagját* elviszi az országos versenyre, azonban határozott ígéretet vesz mindeniktől arra nézve, hogy a verseny után is legalább hat évig szorgalmas tagja marad az egyesületnek. Ez intézkedéssel a dalárda élete újabb hat évre biztosítottnak tekinthető, a mit szíves örömet veszünk tudomásul. Az igazgató választmány bizalommal néz a verseny nagy napja elé, a mely bizalmat dalárdánk kitűnő képzettsége és fegyelmezettsége eléggé igazolja is.

Egyházmegyei közgyűlés.

A kishonti ág. hitv. evang. egyházmegyének szombaton, folyó hó 5-én a helybeli főgymnasium tornacsarnokában *Kubinyi Aladár* egyházmegyei felügyelő és *Glauf Pál* főesperes elnöklété alatt igen érdekes közgyűlés volt.

Az egyházközségek képviselői sűrűn érkeztek az előzőleg reggeli 8 órakor tartott előértekezletre, melynek végeztével Kapi Gyula ev. kántor fisharmónium kísérete mellett alkalmi éneket intonált s Kemény Lajos oszgyáni lelkész s egyházmegyei főjegyző szép imája után kezdetét vette a közgyűlés.

Az elnöki megnyitót *Kubinyi Aladár* egyházmegyei felügyelő tartotta, indokolva mindenekelőtt az elnökség azon eljárását, melynélfogva az evang. templomba hirdetett közgyűlést ide, a tornacsarnokba volt kénytelen áthelyezni; majd azt jelezte, hogy a hozott zsinati törvények csak a képe, és a keret alkották meg, amde a képek életet adni a most folyamatban levő szervezkedés van hivatva; végül pedig reflektálván az egyházpolitikai reformok folytán keletkező új helyzetre, a böles megfigyelés remek szavai a meggyőződés és igazság ellenállhatatlan erejével hatottak s abban kulmináltak, hogy mert a magyar protestantizmus s a szabadság tüzeiben született és edződött meg, *azért a szabadelvű reformokkal nem helykedhetik elentébe s azok nem is érthetnek neki.* Zúgó éjlenzést követte a lelkes beszédet, melyről *Glauf Pál* főesperes általános helyeslés közt kijelenti, hogy az a közgyűlés közérzetét tolmácsolja s mint ilyen egész terjedelmében jegyzőkönyvbe foglalatik, az egyházmegyei felügyelő iránt táplált tántoríthatlan közbizalomnak újabb való kifejezése mellett.

A képviselők igazolása után *Glauf* főesperes előterjeszti a közgyűlés tárgysorozatát s megindul a tárgyalás.

A Miskolcson tartandó egyházkerületi közgyűlésre az egyházmegye képviselőit az elnökség mellett *Kubinyi Andor*, *Hámos Zoltán*, *Liszky János* és *Kemény Lajos* küldeték ki. A zsinati törvény azon rendelkezésének megfelelően, hogy minden politikai község tekintet nélkül arra, van-e benne evangélikus hitorsos vagy nincs, valamely egyházközségbe osztassék, — az egyházmegye ez új beosztása meghatározatott, mi mellett kiemelendő, hogy Várgedén missziói központ fog létesíttetni, melyhez esetleg *Dusa* is hozzákapcsolatik. Az egyházkerületbeli egyházmegyei hivatalosan tervezett új beosztása s e mellett az eddigi gömöri egyházmegyének kettéválasztása elfogadottnak, oly módosítással mégis, hogy a kishonti egyházmegyéhez való átkelését *Pádárnak*, *Kietének* és *Baradnának* az egyházmegye nem óhajta és ellenzi. Az egyházkerület új beosztására nézve véleményezés végett közölt zsinati törvényjavaslatot, mint a mely a létező historikus viszonyokat és kapesokat kiméletlenül szót-zagolja s e mellett, a mire egyoldalúan helyezkedett és törekedett, — *nemzetiségi szempontból* mégsem biztosítja az óhajtott célt, — az egyházmegyei közgyűlés nagy többsége elvetette; ellenben a magáévá tette a rimaszombati egyházközség indítványát, mely az arányosítást úgy tervezi, hogy a dunántúli egyházkerület maradjon az eddigi állapotában; a dunáninnenihez esatoltassék *Zólyom*, *Nagyhont* és *Bars*, ellenben elvették tőle a legközelebbi püspökavató alkalmával *Liptó*, a tiszai egyházkerülethez ez utóbb nevezett egyházkerülethez azonkívül hozzáadassék *Nógrád* és az újból szervezendő

nyéhez fűződnek. Megjelennek előtte a játszi gyermekkor rózsás képei. A szép parkot, melynek árnyas lugasai madárdaltól visszhangoztak, a gyönyörű rózsaberket, melynek pompás illatával lágy tavaszi szellő játszadozott, képzelete szemei elé varázsolja. S látja a remek kivitelű kastélyt is a park közepén karesu tornyaival.

Vilma szülei nagyon gazdagok voltak. A szép park azzal a gyönyörű kastéllyal s mintegy 4000 holdra tehető terjedelmes birtokkal az övék volt. *Vilma* egyetlen gyermekök, szemefenyők volt. Előkelő rokoni összeköttetéseknek fogva egyetlen leányuk férjhez menetelére nézve nagy reményeket tápláltak. Nagyravágásuknak rendkívül hízelgett volna, ha családi ezimerükben levő ötagu korona még legalább két büvös ágaesktől hajthatna. Ha a jövődéli kérék kerültek napi rendre, bárónál kezdtek és grófnál v. gezték rendszeren a családi konferenciát.

Leányuk ragyogó szépsége még inkább fokozta bennük hiúságukat. *Berkyék* Sándorkája eljárógatott a parkba játszani *Vilmával*. A szülők hagyták őket békében, nem is sejtve, hogy az a testvéri vonzalom, mely őket már a gyermekkorban egymáshoz fűzte, később a szerelem és az egymásérfi epedés virágait fogja fakasztani s áveikben.

Sándor szülei korán elhaltak s alig volt 10 éves, mikor árvaságra jutott. Kis vagyon maradt ugyan szülei után, de az oly esekély volt, hogy a neveltetési költségek abból egyáltalában fedezhetők nem voltak. A falu jószívu plébánosa azonban, ki Sándort szép tehetsége s szorgalma miatt nagyon megkedvelte, tőle feltehetőleg gondoskodott róla s anyagilag támogatva őt, nagy segítségére volt tudományos kiképzetésében. *Berényi Vilmával* még egyetemi éveit alatt is folytonos levelezésben állott, csak az utolsó egyetemi esztendő volt rá nézve kissé kevésbé kecsesgató.

Vilmát ugyanis szülei elküldték egyik távoli rokonukhoz. A levélváltás ez időtől fogva mindinkább győrebb volt, míg végre teljesen megszokadt közöttük. Ott ismerkedett meg *Vilma* báró *Keresztessy Oszkár* huszárhadnaggyal, ki a házba, hol *Vilma* oly szívesen látott vendég volt, valami távoli atyafiság révén volt járatos. Eleinte hidegen fogadta a báró udvarlását, később azonban, midőn szüleitől megtudta, hogy ez az a férfi, kit neki szántak, sokkal szívesebben hallgatta a huszárhadnaggy fullentéseit.

Alig két hónapi ismerkedés után a könnyűvérfi

Békés-arádi egyházmegye, ellenben átesatoltassék tőle az alföldi egyházkerülethez *Brassó*, az eddigi ugynevezett bányai egyházkerület *alföldi* név alatt alakitassék a többi megmaradt egyházmegyékből *Brassóval*. Az egyházkerület által alkotmányos tárgyalás végett elküldött *háztartási és pénztárkezelési szabályrendeletet*, melynek tervezője *Glauf Pál* főesperesünk volt, valamint a dr. *Markó Sándor* által szerkesztett *rendbüntetői szabályrendeletet* a közgyűlés helyeselte.

A tanítói fizetések 300 frt minimumig való rendezését a közgyűlés sürgősen elrendelte. Még néhány folyó ügy intéztetett el s legvégül *Bohiczky pongyeloki* lelkésznek a polgári házasságnak parlamenti tárgyalásából kifolyó indítványa következett volna; minthogy azonban már a gyűlés folyama alatt adato t be, — az elnökség azt csak a jövő gyűlés napirendjére volt hajlandó kitűzni, minek következtében azt az indítványzó visszavette. Erre a közgyűlés az elnökség lelkes éjlenzése között bezárattott.

Nem lehet megemlítés nélkül hagyni azt a szinte meglepetés számba menő nyugodt és mérsékelt magatartást, melyet az egész tárgyalás folyama alatt tanusítottak azok, a kikről feltehető volt, hogy ily fontos elvi jelentőségű kérdéseknél szenvedélyes vitát provokálnak. Igen, esakhogy éppen olyan meglepő lehetett viszont rájuk nézve, a minek sikereit újból láthattuk, t. i. az elnökség részéről higgadt, szilárd és határozott vezetése s a tárgyaknak okos és céltudatos előkészítése.

Színház.

Ifj. *Károlyi Lajos* körünkben időző szintársulatának újabb előadásai is kevés elenyésző kivétellel, megerősítettek bennünket abbéli meggyőződésünkben, hogy ezuttal egy jól szervezett s kiváló örökkel bíró társulat kultiválja nálunk a színművészet nemes ügyét. Ez okból nem lehet eléggé sajnálkoznunk azon valóban bántó részvéltésben, mely a társulat előadásai iránt mutatkozik. Az előadások gyér látogatottságának egyik oka kétségkívül az évszak is, mert vidékünkön a színművészet nézve már kora tavasszal kezdődik a „saison-morte”, mindazáltal helyen volna, ha a színművészetnek öszinte barátai legalább a most kezdődő uolsó előadások számára toborzanának megfelelő közönséget, hogy a jobb sorsra érdemes társulat eddigi veszteségei némileg kárpótolva legyenek.

A társulat kiválóbb tagjai: *Veresné Molnár Erzsé* és *Veres Sándor*, operaház tagok, mint vendégek, továbbá *Károlyiné Emília*, *Erős Antónia*, *Donáthné Őrsi A.*, *Hevesyné Nagy Ida*, *Füredyné* és *Lejtényi Cornélia* és a férfiak közül *Nagy D.*, *Bihary Béla*, *Hevesy Lajos* élükön az igazgatóval *Károlyi Lajossal* az eddigi előadások során több ízben valódi művelzetben részesítették a közönséget.

Igy például a folyó hó 1-én színr került „*Arany ember*” előadását rendkívüli erkölcsi siker jellemzi. A társulat most említett kiválóbb női tagjai, kivált *Donáthné (Athalia)*, *Hevesyné (Timea)*, és *Károlyiné (Teréza)* művészetük javát nyújtották a tapsokban nem fukarkodó közönségnek. A férfiak közül *Bihary Béla* a czimszerepben, *Nagy Dezső* *Kristyán* klasszikus szerepében mindketten excelláltak, s az éjféltanáig tartott előadás egész folyama alatt lebilincseltek művészetükkel a esekély számú közönséget.

A másnap előadott „*Eleven ördög*”, *Konti* kedves zenéjű operettje, *Erős Antóniának* nyújtott alkalmat, hogy a czimszerepben kivívja a közönség osztatlan elismerését. Mellette *Füredynét* és *Nagy Dezsőt* kell kiemelnünk.

Csütörtökön, május 3-án, az ünnep alkalmából két előadás volt. — A délutáni előadáson színr került „*Ördög a földön*” kacagató paródia, melynek előadása azonban komoly művészet számba nem mehet. Az este előadott „*Zsidó honvéd*”, *Lukácsy Sándornak* eme régi „életképénél” *Károlyi Lajos* igazgató minden ízben kitűnő alakításáról kell első sorban megemlékeznünk. Mellette *Donáthné (Észter)*, *Károlyiné (Anna aszszony)*, *Bihary Béla (Dávid)*, *Hevesy Lajos (Sternberger)*

leány lelkében nagy változás állott be. *Sándor* szép férfias alakja lassan elmosódott emlékezetéből, hogy helyet adjon ama nyalka huszártisztnek, ki épen ebben a pillanatban kopogtatott be sajátságos komoly kifejezésű arccal a leány apja szobájába, úgy látszik, valami nagyon fontos ügyben. A szülők beleegyezését megnyerhette, mert boldog, mosolygó arccal nyitott be *Vilma* szobájába s ünnepélyes állásba vágva magát, lágy tremoló hangon májusi dalhoz hasonló költeményt szavalt el a leány előtt. Csupa sóhajokból, epedésből állott az egész zengemény s ezen büvös szóval végződött: „szerelek.”

A leány néhány perczig habozott s egész testében megrázkódva megjellett képzeletében *Sándor* alakja, a mint szomorú szemrehányó arccal örökre Isten hozzádot intve feléje elhagyja őt. A lelki harez azonban csak néhány perczig tartott, mert a következő pillanatban felülkerekedett benne szülei által beoltott hiúság. Hízeltgett, hiúságának a hétágu bárói korona és a esillogó egyruha s mosolyogva nyujtja kezét *Oszkár*nak, ki boldog örömmel vonta őt a keblére. A szülők nagyravágó ezéj-jai megmérgezték a leány ártatlan lelkületét. A leány lelke, mely előzőt állandóan a szelid és tiszta érzelmek és vágyak honában ábrándozott, elvesztette a magasztos és eszményi után való meleg vonzódás nemes ingerét s egyedül külső esillogásban és ragyogásban találta örömet.

Másnap azután egész nyugodtan írta meg *Sándornak*, hogy válniok kell még pedig örökre. Halatos ítéletként hangzott annak tartalma a boldogtalan ifju lelkében. A levél, mint tudjuk, borzasztó hatást idézett elő *Sándor*ban, megölte őt még mielőtt golyóbt röpitett volna agyába. Még mindig ott ült szobájában a csalódott s önmagával meghasonlott férfi. A lelkében dúló vihar azonban lassan lecsendesedett s egyedül a szemében esillogó könyvessepp volt árulója szíve kesergő bánatának, míg arczán a szelid kiengesztelődés és megbocsátás égi malasztja honolt. Annnyira szerette őt, szerelme oly végtelen és kiapadhatlan volt a leány iránt, hogy megbocsátott neki s kezébe fogva a tollat, a következő szavakat írta mintegy kiengesztelésül: a hűtlen leány levelére „Csak te élj boldogul!” *Sándor*.

Mire hideg nyugalommal emelte fel az asztalról a revolvert s egyik golyóját agyába röpitve, élettelenül terült el kis szobája padlóján.

tűntek ki. *Erős Antónia*, *Maresa* szobaleány szerepében gyűvesen mozgott, *Endrődy (Blind Zs.)* és id. *Nagy Imre (Ehrlich S.)* kis szerepekben jők voltak.

Szombaton május 5-én ujdonság: *Herczegh Ferencz* kitűnő bohózata „*A három testőr*” került színrre. Az előadáson kissé meglátszott, hogy nem volt elég idő a betanulásra, mert az összjáték némi kívánni valót hagyott hátra. Az egyes szereplők közül *Liza* kedves szerepében *Hevesynét* kell feltétlen dicsérlettel kiemelni, ki pompás alakításával nyílt színen is zajos tapnűnk, ki közönséget. *Bihary Béla* a szerkesztő szerepében kitűnő volt, csak azt esodaljuk, hogy szerkesztő létére sem ő, sem szerkesztőségének tagjai nem tudták saját lapjuk a „*Vihar*” *boxeurje* és veredők redaktorának *Csernaynak* a nevét, s azt az eredeti szöveg ellenére *Csereynek* hangoztatták. *Nagy Dezső Kosniczky Kázmér* gyorsfényképész szerepében, *Károlyi Lajos* a párbajhős *Hortovay* szerepében kifogástalan alakítást nyújtottak. *Hevesy (Pollacsek)* itt-ott ingadozott, de egészben véve sikerülten személyesítette a párbajhőssé vált borkereskedőt. Jók voltak még kisebb szerepekben ifj. *Nagy Imre (Latorka)* és *Donáth (Csernay)* ki jóízű kacagásra bírta, kis szerepével az egészben véve elégedett közönséget.

Vasárnap *Lukácsy* főcziműve „*A szép zsidóleány*” adatott, mely értelem és esekelvés nélkül való szóáradatával végesvéig untatta a közönséget. *Nagy Dezső (Taresai)* *Veres Sándor (Konyári jegyző)*, *Erős Antónia (Rebeka)*, *Hevesyné (Piroska)*, *Károlyi Lajos (Blitzstein árendás)*, *Károlyiné (özv. Doroghyné)*, *Bihari Béla (Sólyom S.)* hiába követtek el mindent, hogy lelket öntsenek a „népszínműnek” nevezett férczelménybe, fardozásuk kárba veszett.

Hétfőn, május 7-én „*A két süket*” című bohózatos vígjátékban *Nagy Dezső* gazdag komikai erőt egész teljességében ragyogtatta. Ifj. *Nagy Imre*, *Boniface* inas hálás szerepében kitűnő színésznek bizonyult. Jó volt még *Bihary Béla*. Az ezt követő „*Szevillai borbély*” („*Szerelmi bájtal*” sikere *Veresné Molnár Erzsé (Rózsi)*, *Füredyné (Péter)* és *Nagy Dezső (Karczosi)* művészetének tulajdonítható. *Brigitta* szerepében *Havyné* nyújtott élvezetelő alakítást.

Keddén, május 8-án az előre hirdetett „*Czigánybáró*” helyett „*Nebántsvirág*” került színrre, melyben *Erős Antónia* és *Nagy Dezső* tűntek ki. *Erős Antónia* a czimszerepben ezuttal is kitűnően játszott; éneke játéka mellett ezuttal hátramaradt *Nagy Dezső* *Floridort* szokott virtuozitással játszotta és vidéki komikusnál szokatlanul jól énekelte. A mellékszerepekben *Károlyiné (tejedelem-asszony)*, *Károlyi*, *Bihary* és ifj. *Nagy Imre (Loriot)* jők voltak.

Mint értesülünk, a bérleti előadások után a társulat „melegebb égbajlat” alá igyekezik. Ismételve felhívjuk tehát a közönség szíves figyelmét a még hátralevő előadásokra.

Referens.

Felhívás

Gömör-Kishont t. e. megye mélyen tisztelt közönségéhez!

Legyen szabad azon tényre hivatkoznom, hogy megyénk határain kívül is, tágabb körben ismeretes, e megye nagyrabecsült közönségének minden szepet-jót lelkesen felkaroló áldozatkészsége.

E felemelő tény tudata adja nekem a bátorságot, igénytelenségem daczára is, hogy egy eddig felszínre nem hozott eszmének felkarolása és megvalósítása érdekében a nagyérdemű közönség hathatós részvételeért esedezzem; e tudat nyujt reményt arra, hogy a nagyérdemű közönség önmagához, érzelmeihez hiven, kész leend esekély áldozatot hozni akkor, midőn esekély áldozat árán sülyedni indult embertársainak talán százait lehetend a haza-, a család és a társadalom részére megmenteni, visszaadni.

Az eddig felszínre nem hozott eszme egy „*Rabsegélyező-egylet*” eszmeje.

Nem czédom itt egy ily egylet működési irányát, ténykedését, ugy erkölcsi mint anyagi messze kiható előnyeit megvilágítani, mert működési körét a megszerkesztendő alapszabályok alapítandják meg, előnyeit pedig csak a jövő van hivatva beigazolni; csupán annak kijelentésére szoritkozom, hogy szilárd meggyőződésem szerint, midőn a társadalom által kítaszított embertársainknak, elutasítás, guny és szidalom helyett segítő kezet nyujtva, kiállott bűnhődése után mintegy újból emberré avatjuk és az erkölcsi halálból feltámasztjuk, a társadalom javára esekelszünk elvitathatlanul, barátaivá téve ellenségeit!

Ha ezzel, mit e helyen kevés s a czél komoly voltát nem eléggé jellemző szóval elmondani bátorokdtam, e megye nagyérdemű közönségének csak igen kicsi részénél vizhangra lelek, igyekezetem nem veszett kárba, ellenke öleg, az eszme itt is életképesnek bizonyult s idő kérdése csupán, hogy felvirágozzék és gyümölcsöző legyen.

Legmélyebb tisztelettel kérem a nagyérdemű közönséget, hogy ez eszmének megvalósítását czélzó előértekezleten a rimaszombati kir. törvényszék tanácsstermében 1894. évi május hó 26-án d. u. 3 órakor résztvenni méltóztassék.

A nagyérdemű közönségnek legalázatosabb szolgálja
Lokcsánszky Endre, kir. foházfelügyelő.

Meghívó.

A gömörmegyei általános tanító-egylet *nagyroczei járásköre* folyó évi május hó 15-én, délelőtt 10 órakor *Murányban* a róm. kath. népiskola tantermében tartja tavaszi közgyűlését, melyre a kör t. tagjait és a tanügy barátait tisztelettel meghívom.

A gyűlés tárgyai:

1. Próbatanítás. (Gyűlés előtt) *Tartja Droppa József.*
 2. Elnöki megnyitó.
 3. A mult őszi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.
 4. „A népoktatás ügye az ezredéves kiállításon.”
Előadó: *Ertl Heribert.*
 5. „A fogalmazás tananyagának kijelölése és tanítási módszere a népiskola V-ik osztályában.”
Előadó: *Nagy Lajos.*
 6. Folyó ügyek.
 7. Indítványok.
- A közében résztvenni óhajtok szíveskedjenek *Droppa József* kartárs urnál jelentkezni.
Nándorvölgyben, 1894. május hó 1-én.

Ertl Heribert, járásköri elnök.

Hirek és vegyesek.

Boldog ünnepeket! Minden munkatársunknak, előfizetőinknek és olvasóinknak boldog pünkösti ünnepeket kíván

Rimaszombat, 1894. május 9.

A „Gömör-Kishont” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Tanárok albuma. A Baksay István főgymn. tanár ötven éves tanári jubileuma egy inopozans megnyilatkozása lesz azon általános tisztelőnek és szeretetnek, mely a magyar tanárvilág e kimagasló nesztorát méltán veszi körül. Az érdemekben gazdag férfiú kartársai a rimaszombati főgymnasium tanárai is hozzájárulnak a nevezetes évforduló emlékeztetője tételéhez és díszes albumba foglalva a tanári kar minden tagjának arcképeit és fogják átnyújtani emlékül az ünneplőnek. A fényképek Andrassy László helybeli kitűnő fényképész műtermében már legnagyobb részben elkészültek; volt alkalmunk e pompás kivitelű fényképeket megtekinteni és bizvást állíthatjuk, hogy azok bármely hazai és külföldi műterem alkotásaival könnyen kiállják a versenyt. A fényképek egytől egyig jól sikerültek, s kidolgozásuk igazán mintaszerű és becsületére válik mesterüknek, kiknek ez alkalommal a tizenkét tanár arcképe által bemutatandó alkotása az érdemes jubileum egyik maradandó értékű emlékét fogja képezni.

Coburg Fülöp herceg e hó 5-én délelben érkezett Pusztamezőre, hol siket- és nyirfadokra tartott vadászatot.

Daláraink utazása. A dalárda folyó hó 11-én, pénteken délelőtt a 1/2 11 órai vegyes vonattal indul a finnországi országos dalárszövetség felé. A vonattal est 7 óra tájban érkeznek daláraink Budapestre, honnan már délután 6 óráig kezdve minden órában egy külön vonat fogja szállítani a magyar tengerpart bájós metropolisába Magyarország minden vidékének dalárát. Az utolsó vonat est 11 óra tájban fog elindulni Budapestről s a rimaszombati dalárda valószínűleg ezzel a vonattal fog utra kelni s másnap — szombaton, május 12-én, délután 6 óra tájban érkezik Finnországba. A dalárdát dr. Szabó Samu megyei főorvos, a dalárda farsadhatatlan buzdó elnöke, személyesen fogja vezetni.

Esküvő. Ifj. Kandra János helybeli derék, fiatal iparos, id. Kandra János polgártársunk fia, ma szombaton — május 9-én — délután esküdt örök hűséget a ref. templomban Szabó Mariskának, Kriston Szabó János helybeli tekintélyes polgár, az ev. ref. egyház presbiter bájós leányának — Aldás és szerencse kísérje a szép frigyét.

A gömörmegyei egyetemi ifjuság köre folyó hó 4-én tartotta ezen tanévben utolsó rendes közgyűlését, melyen a kör belügyeit illető kérdések után elhatározta a közgyűlés, hogy e nyáron Rimaszombathoz hangversenyt rendez, Rozsnyón pedig majális. Örömmel vette tudomásul a közgyűlés a pénztárnok azon jelentését, hogy Gömörvármegye alispánja már kilátásba helyezte a kör gyűlésének kiadását, mely a kör tulajdonát képezte, de évekket ezelőtt felszólva, az alapszabályok értelmében vagyona az alispáni hivatalba került letéteménybe addig, míg a kör újlag megalakul. Ez már megtörtént, s a kör így visszakapja most körülbelül 1000 korona értékű vagyonát, melyet eddig annyira nélkülözött, s a mi oka volt annak is, hogy ezélt, mely legfőképpen a megyebeli ifjak anyagi támogatása volna, elégséges anyagi eszközök hiányában helyesen betölteni nem volt képes. Viszont a közgyűlés elhatározta, hogy alapszabályaiban még szorosabbra fűzi viszonyát a megyéhez, a mennyiben az ottani közigazgatási hatóságok felettes felügyelő hatóságának ismeri el. Ezután az ideai tisztikar leköszönvén a közgyűlés megválasztotta a szünidei bizottságot, melynek tagjai Dapsy Viktor elnök, Törköly László titkár és Baksay József pénztárnok. Ők lesznek hivatva a kör ügyeit intézni a szünidejében.

Öngyilkossági kísérlet. Mely részvétellel értesülünk a szomorú esetről, mely megyénk egyik köztisztelőben álló családját bizonyára nagy lelki levertségre borítja. Ugyanis Tornallyay Dezsőné urnő folyó hó 8-án, éjjel Tornallyán forgópisztolyal mellbe lötte magát: szerencsére a golyó utat tévesztett és így a derék urnő felgyógyulása remélhető. — A végzetes tett elkövetésének indokaira nézve egyedül az a feltevés látszik valószínűnek, hogy a köztisztelőben álló ifjú nőt a nagyszámú gyermekeinek neveltetésével járó gondok, különösen férje régóta tartó súlyos betegsége miatt keserítették el annyira, hogy a halálban próbált nyugalmat keresni.

Gyászhir. Vettük a következő gyászjelentést: Bánik György és özv. Bakos Pálné ugy a saját mint a többi rokonok nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik a forrón szeretett nőnek, unokahúgnak és rokonnak Bánik Györgyné szül. Lajkó Olgaának folyó hó 2-án d. e. 10 órakor, életének 24-ik, boldog házasságának 5-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A kedves halottnak hült tetemei f. hó 4-én d. u. 3 órakor az ág. hitv. ev. egyház szertartása szerint fognak a helybeli sarkban örök nyugalomra helyeztetni. — Tiszolc, 1894. május 2-án Aldás és béke lengjen drága porai felett!

Dalárda majális. A rimaszombati dalárda elismerésre méltó figyelmisségének adta tanújelét azzal, hogy mielőtt a finnek országos dalárszövetség felé, elébb versenydarabjait bemutatta az egylet iránt melegen érdeklődő, áldozatkész közönségünknek. E célra — mint előre jeleztük — folyó hó 6-án délután a Szechenyi-kertben majális rendezett, melyen szép számú közönség jelent meg. A zord, hideg idő miatt ugyan tánczolásra gondolni sem lehetett, a mi pezsgő vérű ifjuságunknak kissé zokon is esett, de a közönség azért kitűnően mulatott a dalárda szabatos praeciz előadásában, melyet minden darab után kitérő taps és éljenzés jutalmazott. A majálison bemutatott versenydarabokra dalárdánk oly kitűnően és meglepő fegyelmességgel van elkészülve, mikép bizton reméljük, hogy a nagy versenyből győztesen, megkoszorozott zászlóval fog újra kikerülni a régi dícsőség emlékeiben annyira gazdag kultur egyesület.

Hogy illik ez össze? A következő érdekes sorokat kaptuk: Nem régiben a regényes fekvésű krasznahorkai várban fordultam meg, mely alkalommal szerencsém volt látni ott egy lapos koporsót a következő ékességgel:

„Graf George Andrassy 25 Jahre Alt, Gestorben Madeira Am 4. Juni 1871.“ Azzal a reménnyel hagytam el a magyar főurak, az Andrassyak ez ősi várát, hogy a hazafias utódok egy esekély renoválással helyreépíthetik a magyar szemet bántó epitaphiumot.

Kitiltott tankönyv. A vallás- és közokt. m. kir. minister 46.909/93. számú rendeletével a „Druha čitanka za obeenite pučke učionice. Priredili J. Peričić, V. Danilo J. Dević, A. Kriletić M. Zglav, N. Beču. Torškom e. k. naklade skolkih knjiga és a Druha čitanka za obe pučke učionice. (Sa slikom Njeg. Velikaustara cesara.) U Beču. Uces kralj nakladi s kolskih knjigah 1887. című tankönyvek, miután hazánkról oly sok ferde ítéletet, közjogi és alkotmányi szempontból téves nézeteket tartalmaznak, iskolai használatát az egész ország területén megtiltotta.

Újabb adomány. A földmívelésügyi m. kir. minister a csetneki ág. ev. iskolaszéknek az egyházi falkola czéljaira kért csemeték közül 500 alma, 500 körte, 250 besztercei szilva, 250 myrabolán és 250 vadcserszényet, továbbá 50 drb. körte oltványt és 100 drb. almafát, jegyzetelt elő s egyidejűleg intézkedett, hogy ezen csemeték és oltványok a tavasz folyamán az iskolaszék ezimére és előleges értesítése mellett elküldessenek.

Tanítókepesítő vizsgálat. A tiszai ág. hitv. ev. egyházkerületi eperjesi tanítóképző-intézetben az ez ideai tanító képesítő vizsgálatok június hó 26-án kezdődnek. A kellően felszerelt folyamodványok (keresztlevél, tanulmányi, működési és erkölcsi bizonyítványok) a tanító képesítő vizsgálati bizottsághoz ezimeze a tanító-képző intézet igazgatóságához Eperjesen folyó évi június hó 10-ig küldendő. Intézetbeli jelöltek 5 frt, idegenek 10 frt, illetve 15 frtnyi vizsgálati díjat fizetnek Eperjesen, 1894. május hó 5-én. Gamauf György, igazgató.

Közgazdaság.

Tavaszkor.

△ Helyenkör miről is lehetne másról beszélni, mint a mezőgazdaságról. Hogy a kisgazdaság bajainak egyik fő kutterfára a szükséges forgó-tőke hiánya, az bizonyítást nem szorul. Mert kellő forgó-tőke nélkül — s ez a kisgazdaságnál is áll — nem lehet jövedelmezőleg gazdálkodni; ez a mezőgazdaságnál épen olyan, mint a gőzgépnél a gőz, t. i. az éltető, a mozgató erő. Mit mondanánk például oly gyárosról, a ki tiz lőerejű gőzgépet szerzett be és takarékoság, fősvénység vagy tudatlanságból ahhoz csak annyi tüzelőt alkalmazna, mint a mennyi egy öt lőerejű gőzgépet mozgására szükséges? Valjon gondolható-e, hogy ily fonák eljárás mellett teljes hasznát lehetne venni egy oly gépnek? Erre a feleletünk egy határozott „nem” lehet.

De viszont kérdezzük mi, valjon gazdáink nagy kontingense nem így gazdálkodik-e? Erre is a válaszuk csak egy határozott „igen” lehet.

Figyeljük csak meg némely kisgazda okoskodását. Az nagyobb részben oda lyukad ki, hogy szomszédom földje eladó, megveszem, ha az isten egy kis szerencsét ad hozzá, pár év alatt kitermí az magát. Istenben vetett bizalommal ezután meg is veszi a szomszéd birtokot, rendszerint tetemes adóssággal segítvén magán. Bernházáról, felszerelésről szó sincs, hiszen erszénye a föld árát sem futotta ki, hanem elkezd félgőzzel dolgozni s így akarja a föld árát kiteremteni, ezen felül még a kölcsön vett tőke után kamatot is fizetni. S az eredménye a legtöbb esetben az ily okoskodásnak s az ily eljárásnak — mint exemplit trahunt — az volt, hogy a vett birtok felemészette a törzsvagyont is.

Egy oly gazdaság, mely bőségesen el van ugyan látva épületekkel, gazdasági gépekkel, marhaállománya is elég nagy, de takarmányban szükségét szenved, soha sem hozhat annyi jövedelmet, mint az olyan földbirtok, mely elegendő takarmánnyal rendelkezvén, a föld termőképességét is kellő módon képes gondozni. Ámde bármiként tárgyaljunk a dolgot, kénytelenek vagyunk beismerni, hogy mindaddig, míg a mezei gazda is forgó-tőke gyanánt olesó kölcsönt nem kap, — a mezőgazdaság egészséges fejlődéséről, illetve megfelelő jövedelmezőségéről beszélni alig lehet. Miért is lelkünk egész melegével üdvözölnünk kell a hitelszövetkezeteket s a gazdasági egyesület mindama tevékenységét, mely a kisgazdák érdekeit segíteni hivatva van.

Gömörmegye dícsérendő buzgalmat fejt ki e tekintetben és ezt örömmel konstatáljuk. Engedje a magyarok istene, hogy az erre hivatott tényezők igyekezete kedvező talajra akadjon földmívelő osztályunk okos és czélszerű szorgalmában! Immár tehát beköszöntött a tavasz, mikor is a mezőgazda ez évszakban biztosítja ugyszólván évi megélhetését. A tavaszi hónapok kiaknázása egy földmívelőre nézve a legnagyobb fontosságú életkérdés. Munkára föl! mert meg van írva, hogy a ki nem dolgozik, az ne is egyék.

Irodalom.

Nevető rigmusok. Ezen cím alatt humoros verseim javarészt szándékozom a nagy közönség elé bocsájtani, azon reményben, hogy szives jóakarattal és elnézéssel lesznek irányomban. Közel két évig dolgoztam a fővárosi élelzapok számára s ez — azt hiszem — elég garanciát nyújt nékem, hogy kötetel merjek előlépni. A gyűjtemény 80 oldalnyi terjedelemben fog megjelenni s körülbelül május végén már elhagyja a sajtót. Tartalmát három részre osztottam: I. Günyversek. II. Bohóságok. III. Modern szerelem. Ha az olvasó megbizik képességemben és előfizet az 50 kr. áru, szép kiállítású könyvemre, úgy kérem, hogy ezt minél előbb megtegye. Hafasias tisztelettel Maróthy János (Fedor báró.) Budapest, VIII., Mária-utca 9. ajtó 10. — A szerző lapunkat is többször felkereste kedves humoru verseivel, melyeket im most kötetbe foglalva bocsát a jókedvű tréfát szerető publikum elé. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Előfizetési felhívás Dr. Silberstein Ötvös Adolf válogatott munkáira. Hazai írónk sorában, akik két nyelven is utat találnak közönségünkhöz, Dr. Silberstein Ötvös Adolf a legelőkelőbb helyet foglalja el. Magasan álló kritikai őrszemként hirdeti a külföldnek azokat a nagy szellemi mozgalmakat, melyek

hazánkban időnkint megindulnak s ugyanakkor száz és száz cikkelyben ismerteti meg velünk a farsadhatatlan író a négy folyam országának határain kívül buzdó szellemi életet. Két irányban messzire nézve és messzire látva Dr. Silberstein Ötvös Adolf a „Pester Lloyd”-ban és másutt írott tanulmányaival ilyenformán teljes képet adott azokról az áramlatokról és ellenáramlatokról, a melyek az utolsó husz esztendő szellemi életét mozgatták. De ez a kép eddig körképben hasonlított, amelynek egyes részei — bármilyen gazdagok voltak szímben, fényesek stílusban és csodálatosak szellemben — elfutottak a néző szeméi előtt s nem vésődhetek elég mélyen szívébe. Vajmi gyakran felhangzott tehát a kívánság, hogy ezt a képet hozzá méltó, egységes keretbe foglalják. Ennek a kívánságnak óhajt most eleget tenni az alulírott nyomdai vállalat, midőn Dr. Silberstein Ötvös Adolf válogatott tárczáit és tanulmányait rendezti sajtó alá. Ahhoz a kettős irányu munkássághoz képest, amelyet ez a gazdag és finom szellem kifejt, akit hivatása a német nyelvhez köt, míg szíve gyakran visszahuzza magyar anyanyelvéhez, munkáinak hat kötetre tervezett kiadása is kettősnyelvű lesz. A két kötetnyi magyar dolgozatok felét eredeti dramaturgiai és aesthetikai tanulmányok teszik, amelyek még az irodalomnak ebben a gazdag országában is lézagot fognak pótolni, míg a második Aristoteles Poetikájának fényes kommentárral kísért magyar fordítását — egy a valóban kiváló fontosságú tudományos munkát — fogja tartalmazni. Ez a két kötet „Dramaturgiai dolgozatok” gyűjteménnyel jelenik meg és ára 4 forint lesz.

A német dolgozatok négy kötetben mintegy nyolcvanar fognak tartalmazni azokból a százkra menő tárczákból, a melyeket a Pester Lloyd az utolsó másfél évtized alatt közölt Silberstein Ötvös tollából. A válogatott tárczáknak ez a gyűjteménye a tartalom szerint csoportosítva a következő alezimekkel fogja a német kiadást kitölteni: I. Aus drei Glaubenssphären. II. Premieren des Nationaltheaters. III. Roman der Gegenwart. IV. Unsere bildenden Künste. V. Philosophisches, Historisches und Naturwissenschaftliches. Ennek a négy kötetnek gyűjtő czíme „Im Strome der Zeit” lesz és előfizetési ára 10 frt. Ugy a magyar, mint a német kiadás tiz-tizenkét ives kötetekben, az íróhoz és munkáihoz méltó köntösben fog megjelenni s miután a magyar kiadás egészen külön, új dolgozatokat fog tartalmazni, 14 frttal a kettős kiadásra együttes előfizetést is hirdetünk. De azért a magyar és a német gyűjteményre külön-külön is előfizetheti. — Tisztelettel kérjük a t. cz. előfizetőket, sziveskedjenek az előfizető ivateket és pénzeket alulírott könyvnyomda-intézetbe folyó év május hó 15-ig beküldeni.

Wiener Izsidor.

könyvnyomda és kiadóvállalat.
Budapest, Eötvös-utca 19.

„Molnár Lapja” ezim alatt életrevaló és lézagpótló magyar szaklap indul meg május hó 15-én, mely havonként kétszer megjelenve felöleli az összes hazai molnárokat érdeklő közgazdasági, kereskedelmi-, szabaddalmi stb. ügyeket. A lapot *Juttasy Ödön* közgazdasági író szerkeszti. Az előkelő munkatársak főtrekvése, hogy a lap a magyar molnárok független szókimondó lapja legyen. A malomipart illető közleményeket szivesen fogadják el molnárainktól. Évi ára 4 frt, mely a „Molnár Lapja” ezimére, Budapestre, Kecskeméti-utca 13. szám alá küldendő. Mutatványszámot ingyen küld.

Nyilvános nyugtatóványozás. Kossuth Lajosnak, a magyar nemzet nagy fiának Budapest fő- és székvárosban emelendő emlékszóbor javára szab. Rimaszombat város által kibocsátott aláírási iven jegyeztek:

Szab. Rimaszombat város közönsége 200 frt, Rimaszombati takarékpénztár 200 frt, Gömörmegyei népi- és iparbank 100 frt. Trajter Sámuel 1 frt, özv. Borsody Károlyné 2 frt, Király Ferenc 50 kr. Raab Róbertné 25 kr. Szabó Lajosné 1 frt, Andrassy László 1 frt, Barányi Gusztáv 1 frt, Róth Zsuzsanna 50 kr. Nagy János 1 frt, Szabó József mézárós 50 kr. N. N. 10 kr. Özv. Csesznok Pálné 2 frt, Tóth Gusztáv pék 1 frt, Kovács Rubini Antónia 3 frt, Rajzinger János mézárós 50 kr. Perjessy Piroška 1 frt, Széplaki Pál borbély 1 frt, Széplaki Pálné 1 frt, Landau Armin 2 frt, Kesik Pál borbély 50 kr. Kriston Györgyné 2 frt, Kriston Ignác 1 frt, id. özv. Káposztás Józsefné 1 frt, Hennyey Kálmán 5 frt, Németh Testvérek 50 kr. Csordás Teréz 30 kr. Winter Farkas 20 kr. Róth János 50 kr. Klauzer János 1 frt, özv. Svehla Istvánné 1 frt, Csizmadia Temetkező egylete 1 frt, Mázik József 20 kr. Blumenthal Hermann 30 kr. Özv. Perjessy Lajosné 50 kr. Szalóczy Dániel 1 frt, Majomi József 50 kr. Kálnay Mária 1 frt, özvegy Szabó Istvánné 50 kr. özv. Széplaky Pálné 10 kr. Greiner Hermann 20 kr. Ádám Henrik 30 kr. Dr. Cziner Miksa 1 frt, Dr. Krausz Gyula 1 frt, Stiglicz Rudolf 30 kr. Tepper Lőrincz 10 kr. Benko János asztalos 1 frt, Dickmann Ignác 1 frt, Gellman Sámuel 1 frt, Kosiner Vilmos 1 frt, Blumenthal Samu 50 kr. Steiner Salamon 50 kr. Huppert Eliás 50 kr. Csabék Anna 50 kr. Bergrszász Dániel 50 kr. Szontagh Lajos 40 kr. Szevenczky Ferenc 50 kr. Weisz Károly 5 frt, Engel Adolf 2 frt, Nyerges Zsuzsanna 50 kr. Geló Simon 25 kr. Péter József 50 kr. Reisz József 1 frt, Benyó Béla 2 frt, Grosinger és Kohn 1 frt, Letkovits A. 30 kr. Hilovics Lipót 1 frt, Ecsoghy Ferenc 1 frt, Kohn Albert 1 frt, Jellinek B. és társa 1 frt, Eckstein Fiesko 1 frt, Kemény Bertalan 1 frt, Kalla Mihály 2 frt, Czimet József 20 kr. özv. Jánosdeákné 2 frt, Papp Zsuzsanna 1 frt, Krausz Bernát 50 kr. Szöllösi István 1 frt, Izraelita hitközség 25 frt, Weinfeld Adolf 30 kr. Róth Géza 50 kr. Heksch Jakab 1 frt, Gömöri Ede 1 frt, Sweitzer D. 1 frt, Braun Zsigmond 1 frt, özv. Káposztás Józsefné 2 frt, özv. Magyar Lászlóné 50 kr. Berger Dávid 20 kr. Rimaszombati keresk. társulat 50 frt, Überall Markus 30 kr. Eckstein Simon 20 kr. Andrassy Zsuzsanna 2 frt, Mandl és Társa 1 frt, Volko 20 kr. Ádám Markus 2 frt, Vékh József 1 frt, Dickmann László 50 kr. Szabó József pénztárnok 2 frt, Ethey Károly 5 frt, Ethey Aranka 1 frt, Ethey Frigyesné 1 frt, Ethey Frigyes 2 frt, Jaczko Pál 3 frt, Holländer Lajos 5 frt, Kozák István 50 kr. Kovács József városi tanácsos 1 frt, özvegy Kovács Raim Anna 1 frt, Patay János 1 frt, Dr. Strausz József 1 frt, Brauner Gyula 1 frt, Singer S. Leo 1 frt, ifj. Szilágy Frigyes 1 frt, id. Simon János 1 frt, Vigh

Gábor 1 frt, Györy Kálmán 1 frt, Huszt Lajos 1 frt, Szabó György 1 frt, Jugán Mihály 1 frt. Összesen 696 forint 15 kr.

Ugyancsak Rimaszombat város megbízásból: Széplaky Lajos földbírtokos ur gyűjtőívén jegyeztek: Dr. Szabó Samu 10 frt, Samarjay János 10 frt, Bernáth Gyuláné 5 frt, Dr. Marikovszky István 5 frt, id. Sütő Istvánné 5 frt, özv. Löcherer Tamásné 1 frt, Ujházy Tivadarné 10 frt, özv. Tóth Józsefné 2 frt, Dapsy József 10 frt, Molnár József 10 frt, Beliczky Viktor 5 frt, Sütő István 5 frt, Kres 50 kr., Dráskóczy 5 frt, Schulhof Pál 5 frt, özv. Szabó Mihályné 1 frt, Szerényi Jánosné 1 frt, özv. Holló Dénesné 2 frt, Kerekes Dezsőné 1 frt, özv. Czékora Jánosné 2 frt, özv. Gulha Viktorné 1 frt, Szeless Ödönné 2 frt, Raisz-M. Emma 1 frt, Raisz Dezső 1 frt, Brones István 5 frt, Nagy Ferencz 2 frt, Barna Imre 2 frt, özv. Miskolczyváé 1 frt, Dr. Szabó Károly 2 frt, Ugrik Mihály 2 frt, Soós Gyula 2 frt, Terhes Pálné 1 frt, Kubinyi Aladár 5 frt, Tomesányi László 3 frt, Medveczky Sándor 3 frt, Kolbay Sándor 3 frt, Vozáry György 3 frt, Altdorfler István 3 frt, Feledy Ferencz 3 frt, Abonyi János 1 frt, Szűcs Károly 1 frt, Benyo Lajos 2 frt, id. Badinyi Gyula 5 frt, Dr. Löcherer 5 frt, Molnár Lajos 1 frt, Szontagh Károly 2 frt, Vozáry 50 kr., Dobák János 50 kr., Stech Kálmán 5 frt, Cseh István 2 frt, Lokesánszky Endre 3 frt, özvegy Zwicker Ottóné 1 frt, Terhes Pál 2 frt, Forster Imre 5 frt, Bak-say Istvánné 2 frt, Tibély Zsigmond 2 frt, Wikoukál Henrik 1 frt. Összesen: 182 frt 50 kr.

A rimaszombati dalárda által 1894-ik évi május 6-án, a „Széchenyi-kert”-ben rendezett tavaszi mulatságból bevétel 64 frt 20 kr.
kiadás 17 frt 20 kr.
maradvány 47 frt — kr.

Felülfizettek: dr. Szabó Samu 1 frt 60 kr., Kalla Mihályné 80 kr., Stech Kálmán 80 kr., Horváth János 70 kr., Molnár József 70 kr., Lukács Géza 70 kr., Polgáry Károly 70 kr., Máriaússy László 70 kr., Schulhof Pál 70 kr., Feledy Ferencz 70 kr., Zsigárdy Lajos 70 kr., Rakottay Danó 70 kr., Rakottay Lajos 70 kr., itj. Róth Lajos 70 kr., özv. Kriston Györgyné 50 kr., Szakall Vince 50 kr., 23 egyén 20 krajczárjával 4 frt 60 kr. Összes felülfizetés 16 frt 50 kr.

Felelős szerkesztő: Dr. KÁRMÁN ZOLTÁN.

Magán-hirdetések.

HENNEBERG 42. (es. kir. udvari szállító) selyemgyára ZÜRICHEN, a privátmegrendelők lakására közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen sima, esikos, kockázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordultával küldetnek. Svájcba ezimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Kérjen Ön e-ak

„ZACHERLIN”-t

mert ez a legezészerűbb és legbiztosabb szer mindenféle férgek kiirtására.

Mert mi sem bizonyít jobban utólérhetlen ereje és jósága mellett, mint ama eredmény, mit általános elterjedtségével eddig már elért, — minél fogva ehhez hasonló szer nem létezik, melynek hatását a „ZACHERLIN” legalább is tízszeresen felül nem múlta.

Ennélfogva mindig csak oly bepecsételt üveget kérjen és fogadjon el, a mely a Zacherl névvel van ellátva.

Egy üveg ára: 15, 30, 50 kr, 1 frt, 2 frt. Egy Zacherlin-permetező 30 kr.

Valódi minőségben kapható:

Rimaszombatban: Stech Kálmán, Heksch Jakab, Tibély S. A., Bródy Bertalan, Dickmann testvérek, Kishonthy Gyula gyógyszerész és Heksch Bertalannál.

Jolsván: Czibur Emil és Hoffmann Miksánál.

Nagy-Röczen: Dedinszky J. gyógyszerész és Nandrássy Gusztávnál.

Nyustyán: Grossberger Ignácánál.

Pelsőczon: Pártos Miksánál.

Putnokon: Friedl György, Fekete Nándor gyógyszerész és Fejes Tamásánál.

Tiszolczon: Politzer Miksánál.

Tornaályan: Mandler Samu és Urszinyi Zsigmond gyógyszerésznél.

Virágkedvelők és diszkert-tulajdonosok figyelmébe!

Alóírtott ajánlom a virágkedvelő és diszkert-tulajdonosok szives figyelmébe alábbi — a jelenlegi kiültetésre igen alkalmas növényeimet, u. m.:

1. **Vöröstevelű Canna:** 100 drb = 10 frt 50 kr., 50 drb = 6 frt, 25 drb = 3 frt 75 kr
2. **Crozy-féle Canna** színes és zöld levelű, óriási nagy virágu, több szép színben: 10 drb négy fajban = 3 frt.
3. **Téli szegfű,** júniusba virágzik, erős példányok, 70% teljes: 100 drb = 5 frt, 50 drb = 3 frt, 25 drb = 2 frt.
4. **Scarlet pelargóniák** négy színben: 100 drb = 12 frt
5. **Vanília-oltványok:** 100 drb = 7 frt, 50 drb = 4 frt, 25 drb = 2 frt 75 kr.
6. **Borostyán- és színes levelű pelargóniák:** 100 drb = 15 frt, 50 drb = 8 frt, 25 drb = 4 frt 50 kr.
7. **Fuchsiák,** részint bimbósak: 100 drb = 15 frt, 50 drb = 8 frt, 25 drb = 4 frt 50 kr.
8. **Szőnyeg-kertészethez** való növények: 100 drb tíz színben: 1 frttől 3 frtig fajonként.
9. **Nyári virágpalánták** u. m.: verbona, flochs stb 100 drb = 50 kr.
10. **Rózsafa,** — esipkébe szemzött — szokott áron, rózsadugványok és sok más mindenféle virágok jutányos áron szerezhetők meg nálam.

Vidéki megrendeléseket — az összegnek előre való beküldése mellett vagy utánvétel — pontosan és kifogástalanul teljesít

Rimaszombatban, 1894. május 1-től

WIKOUKÁL HENRIK,
műkertész.

REISZ JÓZSEF

DIVATÁRU KERESKEDÉSE RIMASZOMBATBAN.

Reklámra nincs szükségem, miután a nagyérdemű közönség becses pártfogását élvezni szerencsém van, mégis jónak vélem néhány cikkre hirtelapilag felhívni becses figyelmüket, u. m.: legujabban berendezett nagy cipőraktáramban

női-, férfi- és gyermek-lábbeliek

legjobb gyártmánya, továbbá női-, leány- és gyermek-kalapok szalma- esipke- és selyemből, ugyszintén férfi kalapok, valamint női- és férfi fehérneműek, kézelők és gallérok, keztük, blouzek minden létező színben és façonban, míg a rőfös-árak és egyéb divatcikkék nálam igen jutányos áron kaphatók. Esedezem kegyes pártfogásukért, legfőbb törekvésem leend a bizalmat ki is érdemelni.

Teljes tisztelettel

REISZ JÓZSEF.

A magyar általános köszén bánya részvénytársulat,

Budapest, V., bálvány-uteza 8.

ajánlja a t. ez. gőzmalmoknak, szeszgyáraknak és egyéb iparvállalatoknak, valamint a küszöbön álló **cséplési idényre** a gazdaközönség és cséplőgéptulajdonosoknak kitűnő minőségű

akna, koczka- és darabos szenét

centeri, királdi stb. bányáiból

4-6

legjutányosabb áron, egész kocsirakományokban, minden állomásra szállítva.

Hirdetmény.

A „miskolczi hitelintézet” áru- és terményraktáraiban a

gyapjú vásár

beraktározással egybekötve, 1894-ik évi június hó 6-ik napján tartatik.

Részletes felvilágosítással szivesen szolgál

a „Miskolczi hitelintézet” részvénytársaság

igazgatósága.

2-3

(Utánnymot nem díjaztatik.)